

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی

موضوع مصوبه مورخ 1395/11/5 شورای عالی اشتغال

تعاریف و مفاهیم

ماده 1: در این دستورالعمل اصطلاحات و تعاریف در معانی مشروحه زیر بکار می‌رود:

- دانش‌آموخته دانشگاهی: دانش‌آموخته دانشگاهها و مراکز آموزش عالی داخل و خارج از کشور که مدرک تحصیلی آنها مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- کارورز: به فرد دانش‌آموخته دانشگاهی جویای کار اطلاق می‌شود که بر اساس این دستورالعمل و در چارچوب استانداردهای آموزشی به فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده مبادرت می‌نماید.
- واحد پذیرنده: بنگاه اقتصادی فعال در بخش‌های خصوصی یا تعاونی است که نسبت به پذیرش کارورز جهت آموزش مهارتی اقدام می‌نماید.
- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و موسسه یا نهاد عمومی غیردولتی (موضوع مواد 1، 2 و 3 قانون مدیریت خدمات کشوری) که مجوز فعالیت در بخش‌های خصوصی یا تعاونی را صادر می‌نمایند.
- دستگاه ناظر ستادی: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ناظر استانی: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
- دوره کارورزی: دوره زمانی معینی است که طی آن کارورز نسبت به تبادل دانش، کسب تجربه و ارتقاء مهارت در واحد پذیرنده طبق استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام می‌نماید.
- مربی: کارفرما یا نیروی کار در استخدام واحد پذیرنده است که مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با شغل مورد تصدی خود را به کارورز انتقال می‌دهد و دولت هیچ‌گونه تعهدی نسبت به جبران خدمات و استخدام مربی ندارد.
- کمک هزینه آموزشی کارورزی: وجوهی است که در قالب هزینه آموزشی در طول دوره کارورزی و توسط دولت به کارورز پرداخت می‌شود. این وجوه به عنوان جبران خدمات محسوب نمی‌گردد.
- موسسه عامل: بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اهداف

ماده 2: اهداف اجرای این طرح عبارتند از:

- الف- افزایش قابلیت جذب و اشتغال دانش‌آموختگان از طریق انتقال مهارت و تجربه در محیط کار برای ورود به بازار کار.

- ب- ایجاد انگیزه کارآفرینی و کسب و کار در دانش آموختگان.
- ج- ارتقاء اخلاق و صلاحیت حرفه‌ای دانش آموختگان.
- د- فراهم ساختن زمینه انتقال دانش از دانش آموخته به بنگاه اقتصادی

۸ دامنه پوشش

- ماده 3: کلیه دانش آموختگان دانشگاهی جویای کار و متقاضی کارورزی تحت پوشش این طرح می‌باشند.
- تبصره 1: دانشجویان در حال تحصیل از شمول طرح خارج می‌باشند.
- تبصره 2: اتباع خارجی، موظفین به گذراندن طرح کارورزی در رشته‌های گروه علوم پزشکی و متعهدین به اشتغال در دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بورسیه کلیه دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی از دامنه پوشش طرح خارج می‌باشند.

۸ شرایط احراز

- ماده 4: دانش آموخته دانشگاهی برای برخورداری از مزایای طرح باید دارای شرایط زیر باشد:
  - الف- حداکثر 24 سال سن برای مقطع تحصیلی کاردانی، 26 سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی، 30 سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد و 33 سال برای مقطع تحصیلی دکتری.
  - تبصره 1: به حداکثر سن دانش آموختگان دانشگاهی جویای کار دکوری که دوره خدمت نظام وظیفه را گذرانده‌اند دو سال اضافه می‌شود.
  - تبصره 2: دانش آموخته دانشگاهی که در طول 2 سال قبل از ثبت نام در سامانه کارورزی، به مدت 3 ماه یا بیشتر سوابق بیمه‌ای (تامین اجتماعی و یا خدمات کشوری) دارد، از شمول این طرح خارج می‌باشد.
- ب- ثبت نام در سامانه کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (<https://karvarzi.mcls.gov.ir>)
- ج- کمتر از 3 سال از تاریخ اخذ مدرک دانشگاهی (بدون احتساب مدت دوره خدمت نظام وظیفه) سپری شده باشد.
- د- دارا بودن کارت پایان خدمت یا معافیت برای متقاضیان ذکور.
- ه- عدم سابقه در دوره کارورزی.
- تبصره: کارورزانی که کمتر از دو ماه از شروع دوره، انصراف کتبی خود را اعلام نمایند، یا بر اساس بند ب ماده 14 و بندهای ج و د ماده 15 دوره کارورزی آنها قطع گردد، برای یکبار از موضوع بند (ه) مستثنی می‌باشند.
- و- سپری شدن حداقل دو ماه از ثبت نام در مرکز کارایی و مشاوره شغلی.
- ز- کارورز موظف است در طول دوره کارورزی نسبت به گذراندن دوره آموزشی "آمادگی شغلی" از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و اخذ گواهینامه مربوطه، اقدام نماید.

۸ شرایط واحد پذیرنده

- ماده 5: برای پذیرش کارورز، واحد پذیرنده باید دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی ذیربط و مجوز آموزش کارورز از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور باشد. دستگاه اجرایی می‌تواند از ظرفیت تشکلهای تخصصی بخشی اعم از سازمانهای نظام مهندسی، اتاقها و اتحادیه‌ها در شناسایی ظرفیتهای واحد های پذیرنده استفاده نماید.

تبصره 1: واحد پذیرنده به ازای هر 3 نفر شاغل بیمه شده، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد. (واحدهای پذیرنده دارای مجوز فعالیت از وزارت جهاد کشاورزی و شرکت های دانش بنیان دارای مجوز از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به ازای هر 2 نفر شاغل بیمه شده مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشند).

تبصره 2: چنانچه واحد پذیرنده 1 یا 2 نفر شاغل بیمه شده داشته باشد، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره 3: واحد پذیرنده‌ای که دارای پروانه کسب می‌باشد، حداقل باید 1 سال از تاریخ صدور آن گذشته باشد.

تبصره 4: چنانچه واحد پذیرنده پس از گذشت دو ماه از شروع دوره، بدون دلیل موجه و مورد تأیید دستگاه اجرایی استانی از ادامه آموزش به کارورز امتناع نماید تا مدت یک سال از پذیرش کارورز جایگزین محروم می‌گردد.

تبصره 5: واحد پذیرنده مجاز نیست بواسطه پذیرش کارورز نسبت به تعدیل نیروهای کار خود اقدام نماید و در صورت عدم رعایت این موضوع و احراز آن توسط ناظر استانی واحد پذیرنده از شمول طرح خارج خواهد شد.

n مدت دوره کارورزی

ماده 6: طول دوره کارورزی حداقل 4 ماه و حداکثر 9 ماه برای هر کارورز متناسب با ظرفیت بنگاه و استانداردهای آموزشی مهارت تعیین می‌گردد.

تبصره: مدت آموزش براساس استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به نحوی تعیین می‌گردد، که کارورز هر ماه حداقل 100 ساعت و هر روز حداقل 4 و حداکثر 8 ساعت از آموزش عملی بهره‌مند می‌شود.

n حمایت‌ها

ماده 7: دستگاه ناظر براساس مقررات جاری صنعت بیمه و در قالب قرارداد با یکی از شرکت‌های بیمه‌گر مورد تأیید بیمه مرکزی کشور نسبت به پوشش بیمه مسئولیت مدنی کارورزان اقدام می‌نماید.

تبصره: در مواردی که هزینه پرداخت شده به شرکت بیمه‌گر طرف قرارداد براساس فرایند اجرایی طرح و انقضای شرایط پوشش بیمه کارورز مازاد بر تعهد شرکت بیمه‌گر باشد مبلغ مازاد تأدیه شده نزد شرکت بیمه‌گر، ظرف مدت یک هفته به دستگاه ناظر برگشت داده می‌شود.

ماده 8: کمک هزینه آموزشی کارورزی تا سقف معادل یک سوم حداقل دستمزد جاری کشور می‌باشد که توسط دستگاه ناظر به تناسب مقطع تحصیلی و حضور کارورز در واحد پذیرنده در طول دوره محاسبه و حد اکثر در سه مرحله (هر دو ماه یکبار)، به گونه ای که مرحله آخر پس از موفقیت کارورز در آزمون سنجش مهارت فنی و حرفه ای باشد، به کارورزان پرداخت می‌شود. هر مرحله از پرداخت کمک هزینه مستلزم تأیید گزارش نظارتی توسط ناظر استانی می‌باشد.

تبصره 1: واحدهای پذیرنده نیز می‌تواند بر اساس توافق با کارورز مبلغی را به عنوان کمک هزینه آموزشی به کارورز پرداخت نماید.

تبصره 2: دستگاه اجرایی می‌تواند علاوه بر اعتبار تخصیص یافته از سوی دستگاه ناظر از محل اعتبارات ردیف بودجه خود نیز نسبت به اجرای طرح با رعایت ضوابط این دستورالعمل اقدام نماید.

تبصره 3: متقاضیان دوره کارورزی که درسامانه کارورزی، نیاز به دریافت کمک هزینه آموزش کارورزی را اعلام نموده اند، در اولویت معرفی به واحد پذیرنده قرار می‌گیرند.

ماده 9: کمک هزینه پرداختی به کارورز در هر مرحله پس از تأیید دستگاه ناظر به صورت الکترونیکی از سوی موسسه عامل به حساب کارورز واریز می‌گردد.

ماده 10: طرح کارورزی یک دوره آموزش عملی و کاربردی است و هیچگونه حقی برای کارورز و تعهدی برای واحد پذیرنده کارورز جهت جذب و استخدام موقت یا دائمی و شمولیت قوانین کار و تامین اجتماعی ایجاد نمی‌کند.

ماده 11: واحدهای پذیرنده در صورت به کارگیری و جذب کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر، از مزایای مشوق (معافیت) حق بیمه سهم کارفرما به مدت دو سال بهره‌مند می‌شوند.

ماده 12: نحوه ارائه آموزش عملی از سوی واحد پذیرنده به کارورز در قالب قرارداد آموزشی پیوست این دستورالعمل در سه نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه نزد کارورز، یک نسخه نزد واحد پذیرنده و یک نسخه نزد اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان نگهداری می‌شود.

۸ منابع مالی

ماده 13: منابع مالی مورد نیاز اجرای طرح از موارد زیر قابل تأمین می‌باشد:

- الف- منابع اشتغالزایی بودجه های سنواتی برای کمک هزینه های آموزش کارورزان و مشوقهای بیمه سهم کارفرمایی
- ب- بودجه سنواتی دستگاههای اجرایی ملی یا استانی برای توانمندسازی و اشتغال پذیری دانش آموختگان موضوع این دستورالعمل.
- ج- کمک های بلاعوض مردمی، سازمان های حمایتی، موسسات خیریه، نهادهای عمومی غیردولتی.

۸ موارد توقف و فسخ قرارداد آموزشی دوره کارورزی

ماده 14: در موارد زیر دوره کارورزی متوقف می‌شود:

الف - تعطیلی موقت واحد پذیرنده حداقل یک هفته و حداکثر سی روز.
تبصره: در صورت اعلام مراتب فوق از سوی واحد پذیرنده یا کارورز به دستگاه ناظر ظرف مدت حداکثر دو هفته بعد از تعطیلی، مدت توقف به طول دوره کارورزی اضافه خواهد شد.

ب- عدم تأمین مربی جایگزین در صورت عدم حضور مربی اصلی بیش از 7 روز آموزشی.

ماده 15: در موارد زیر قرارداد آموزش بین کارورز و واحد پذیرنده فسخ می‌گردد:

الف- احراز اشتغال به کار یا تحصیل کارورز.

ب- غیبت غیرموجه کارورز در واحد پذیرنده بیش از 5 روز.

ج- تعطیلی بیش از یکماه یا دائم واحد پذیرنده.

د- اعلام کتبی واحد پذیرنده مبنی بر قطع آموزش کارورز به دستگاه اجرایی.

ه- انصراف کتبی کارورز از ادامه شرکت در دوره.

و- عدم رعایت مقررات انضباطی - آموزشی واحد پذیرنده توسط کارورز.

ز- فوت و از کار افتادگی کارورز.

n اجرا، نظارت و ارزیابی

ماده 16: دستگاه اجرایی مکلف است به منظور مدیریت دقیق اجرای این دستورالعمل، از طریق واحدهای استانی خود، اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- اعلام فراخوان برای شناسایی واحدهای فعال در بخش‌های خصوصی و تعاونی تحت پوشش واجد صلاحیت فنی و تخصصی به عنوان واحد پذیرنده برای ثبت نام در سامانه کارورزی.

ب- معرفی واحدهای واجد شرایط فنی و تخصصی به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور جهت بررسی صلاحیت های آموزش مهارتی کارورز و صدور مجوز مربوطه.

ج- تایید اطلاعات واحد پذیرنده دارای مجوز آموزش کارورز و موارد فسخ قرارداد آموزشی در سامانه کارورزی.

د- نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح بر اساس چارچوب نظارتی ابلاغی دستگاه ناظر.

ه- ارائه گزارش عملکرد در فواصل زمانی ماهانه (در سطح استان) و سه ماهه (در سطح کشور) به دستگاه ناظر.

تبصره: واحدهای پذیرنده در صورت رد صلاحیت فنی و تخصصی توسط دستگاه اجرایی مربوطه و یا رد صلاحیت آموزش مهارتی کارورز، می توانند پس از رفع نواقص نسبت به درخواست مجدد همان دوره و یا سایر فعالیت‌های آموزشی مورد نظر اقدام نمایند.

ماده 17: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است به منظور اجرای دقیق این دستورالعمل اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی " نحوه صدور مجوز آموزش کارورز " ظرف حداکثر یکماه از ابلاغ این دستورالعمل.

ب- تدوین استانداردهای آموزشی مهارت مورد نیاز طرح کارورزی در طی اجرای طرح کارورزی.

ج- برگزاری دوره‌های آموزشی آمادگی شغلی برای کارورزان.

د- پایش کیفیت آموزش‌های مهارتی ارائه شده توسط واحد پذیرنده به صورت مستمر.

ه- اخذ آزمون پایان دوره کارورزی.

و- تهیه گزارش‌های فصلی و ارائه به دستگاه ناظر.

تبصره 1: تمدید مجوز آموزشی واحد پذیرنده در هر حرفه (فرصت آموزشی) منوط به قبولی حداقل 70 درصد از کارورزان در آزمون پایان دوره می باشد.

تبصره 2: در صورت عدم بازدهی قابل قبول واحد پذیرنده در ارائه خدمات آموزشی در هر حرفه (فرصت آموزشی) بنا به تشخیص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نسبت به لغو مجوز آموزشی ارائه خدمات آموزشی در حرفه (فرصت آموزشی) مربوطه اقدام خواهد شد.

ماده 18: دستگاه ناظر موظف است موارد مربوط به تأمین کمک هزینه آموزشی کارورزان، هزینه های پایش و ارزیابی ، پیاده سازی شامل راه‌اندازی و پشتیبانی سامانه نرم‌افزاری مورد نیاز طرح کارورزی، بیمه مسئولیت مدنی واحدهای پذیرنده کارورزان و مشوق‌های بیمه سهم کارفرما را پیش‌بینی و جهت تصویب و تخصیص اعتبار به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده 19: در صورت استخدام کارورز در همان واحد پذیرنده یا سایر واحدهای پذیرنده قبل از اتمام دوره کارورزی، واحد پذیرنده مکلف است حداکثر تا یک هفته نسبت به اعلام رسمی اتمام دوره کارورزی کارورز شاغل شده به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی اقدام نماید و واحد استخدام کننده نیز مکلف است به منظور برقراری مشوق‌های بیمه سهم کارفرما در لیست ارسالی خود به شعبه تأمین اجتماعی مشخصات نیروی کار جدید را درج نماید.

ماده 20: مسئولیت هماهنگی، اطلاع‌رسانی، توسعه و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در استان‌ها بر عهده استانداری‌ها و کارگروه تخصصی اشتغال استان می‌باشد. ناظر استانی موظف است گزارش نظارتی را هر سه ماه یکبار به دستگاه ناظر ارائه نماید.

ماده 21: دستگاه ناظر موظف است بر اساس ظرفیت کارگاه‌های دایر فعال (دارای کد بیمه تأمین اجتماعی) در هر استان، ظرفیت مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار و وضعیت بازار کار نسبت به تعیین ظرفیت پذیرش کارورز و توزیع استانی و دستگاهی اقدام نماید.

ماده 22: استانداران و اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مکلفند در راستای اجرای صحیح و دقیق این دستورالعمل با بهره‌گیری از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی و کارگروه تخصصی اشتغال استان هماهنگی، همکاری و مساعدت لازم را بعمل آورند.

ماده 23: در صورت بروز هر گونه اختلاف بین واحد پذیرنده و کارورز نظر کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دستگاه اجرایی و ناظر استانی لازم الاجرا خواهد بود.

این دستورالعمل مشتمل بر 23 ماده و 19 تبصره در هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ 1395/11/5 به تصویب رسید.